

filium hominis ascendente ubi erat prius. Usque ad illud enim die. quasi per stulticiam predicationis saluos faciebat credentes: postquam vero coram eis ascendit ad patris iam cepit sapientia declarari.

**Sermo quartus de resurrectione quomodo quibusdam nondum natus sit christus et cetera**

**O**mnia que de saluatore legimus: medicamina sunt animarum nostrarum. Videamus ergo nequando forte dicatur de nobis: curauimus babilonem. Non est sanata. Cogitet unusquisque quantum operentur in eo tanta salutaria medicamenta. Sunt enim quibus nondum natus est christus: sunt quibus nondum est passus: sunt quibus nondum resurrexit adhuc. Alijs quoque nondum ascendit. alij nondum misit spiritum sanctum. Quomodo ei operatur eius humilitas: qui cum in forma dei esset. non rapinam arbitratum est esse se equalē deo. semetipsum exinavit formam setui accipiens. Quomodo inquam dei humilitas in superbo homine operatur. Que humilitatis illius vestigia in hijs qui adhuc toto desiderio terrenis diuitijs et honoribus inhiant. An non modo exhilatur conscientia vestra fratres mei: quod dicere potestis paruulus natus est nobis. Sunt quibus christus nondum passus est qui labores fugiunt: morte metuunt adhuc: quasi vero ille labores sustinendo. et mortem moriendo non vicerit. Sunt qui bus nondum surrexit: qui in laborum anxietate et afflictione penitentie. morte afficiuntur tota die: nondum

spirituali consolatione recepta. **N**isi breuiati fuissent dies illi: quis possit sustinere. Alijs resurrexit christus. sed nondum ascendit. Prima cum eis adhuc pia dulcedine commoratur in terris: hijs scilicet qui in deuotione sunt tota die: flent in orationibus. suspirant in meditationibus suis. et omnia festiua et iocunda sunt eis: et per omnes dies illos continuū alleluia cantatur. **Sed** oportet lac eis subtrahi. ut discant vesca solido cibo: et expediat eis de christus vadit. et hec temporalis deuotio de trahatur. **Sed** quando hec capere poterunt. Desertos sese a domino priuatos grātia conqueuntur. **Sed** expectent paululum. sed deant in ciuitate donec induantur solidiori quadam virtute ex alto: et maiora percipiant carismata spiritus sancti. sicut apostoli in gradum promoti sunt altiores. et supereminetiores viam caritatis ingressi: non iam solliati quomodo flerent paululum: sed quomodo magna quadam victoria de comuni aduersario triumpharent. et conculcarent sathanam sub pedibus suis.

**Sermo in octaua pasche de epistola beati iohannis euangeliste.**

**O**mne quod natum est ex deo: vniat mundum. Postquam unigenitus dei non rapinam arbitratum est esse se equalē deo. hois quoque dignatus est fieri filius. et habitu iuuentutis ut homo: non inuento de celesti generatio et exiguitas humani

presumit: neque enim indignum est  
deo/ eorum fieri patrem: quorum se christi  
fecerit fratres. Hinc est quod beatus io  
hannes qui sepius nobis ac studio  
suis hanc commendat adoptionem filio  
rum dei: in ipso quoque euangelij pri  
cipio quotquot inquit receperunt eum  
dedit eis potestatem filios dei fieri.  
Huic igitur verbo simile est: quod  
audiuimus hodie de eius epistola re  
citari. **¶** Omne inquit quod natum est ex  
deo: uincit mundum. Quotquot enim  
sunt christi: cum christo eos mundus  
odit: sed cum christo superatur panis  
et ab ipso. Nolite inquit mirari si  
odit vos mundus: scitote quia me  
priore uobis odio habuit. Et item  
Confidite inquit: quia ego uia mun  
dum. Hic nimirum manifesta sit ser  
monis illius ueritas: que apostoli  
ait. Quos presumit inquit haud du  
bium quin deus pater: et predestinat  
conformes fieri ymagini filij sui.  
Vide conformationem. Post ipsum ad  
optantur: ut sit ipse primogenitus  
in multis fratribus: post ipsum odit  
eos mundus: post ipsum et ab ipso  
uincatur mundus. Bene ergo quod  
natum est ex deo uincit mundum: ut sit  
testimonium celestis generationis: uictori  
a temptationis: et sicut is qui filius est  
per naturam mundum cum suo principe triu  
mphauit: sic et nos uictores inuenia  
mur: quotquot sumus filij adoptionis.  
Victores sane: sed in ipso qui confor  
tat nos: in quo et possumus omnia  
**¶** Et hec est uictoria que uincit  
mundum: fides nostra. Fide siquidem  
in dei filios adoptamur: fide in no  
bis mundus in maligno positus odit

atque persequitur: fide quoque et uin  
atur sicut scriptum est. Sancti per fi  
dem uicerunt regna. Quidni attribu  
atur fidei uictoria: cuius est etiam ui  
ta? Iustus inquit ex fide uiuit. Quo  
tiens ergo temptationi resistis: totius  
ens uincis malignum: noli proprijs  
attribuere uinibus: noli in te sed ma  
gis in domino gloriari. Cum enim fortis ille  
armatus: tunc cedet infirmitati? Audi  
denique quid dominum constituit pastor o  
uulis amoneat. Aduersarius inquit  
uester dyabolus: tanquam leo rugiens  
circumuectus querens quem deuoret: cui re  
sistite fortes in fide. Vide quemad  
modum sibi ueritatis testimonia com  
mendant? Paulus dicit fide regna uicisse  
secos: petrus principum mundi resistendum  
in fide: iohannes quoque hec est inquit uictoria  
que uincit mundum: fides nostra. Se  
quitur. **¶** Quis est qui uincit mun  
dum? nisi qui credit quia ihesus est  
filius dei? Certum id quidem fratres:  
omnem qui non credit in filium dei: ex  
hoc ipso iam non modo uictum esse: sed  
etiam iudicatum. Hinc fide enim impossi  
bile est placere deo. Verumptamen po  
test forte mouere quod tam multos ui  
demus accedentes ihesu filium dei esse: tamen  
mundi nichilominus cupiditatibus re  
tentos. Quid ergo ait: quis est qui  
uincit mundum: nisi qui credit quoniam ihesus  
est filius dei? cum et ipse iam mundus  
id credat? An non ipsi quoque demo  
nes credunt et contremiscunt? Sed di  
co. Putas ne filium dei reputat ihm  
quisque ille est homo: qui ipse nec  
terretur conuincationibus: nec attra  
hitur promissionibus: nec preceptis ob  
temperat: nec consilijs acquiescit?

**N**one is etiam si fatetur se nosse  
deum/facis tamen negat? Porro  
fides sine operibus mortua est in  
semetipsa. Nec sane mirum videri  
potest si nequaquam vivat: qui nec vi  
vit quidem. Quæris quoniam sic  
vivida et victoriosa fides? Illa sine  
dubio: per quam christus habitat  
in cordibus nostris. Castus enim  
et vita nostra est. et virtus. Cum  
christus apparuerit vita nostra ait  
apostolus: tunc et vos apparebitis  
cum ipso in gloria. Unde gloria?  
nisi de victoria? Aut quare cum ip  
so apparebimus? nisi quia in ipso et  
vivimus? Denique si hijs tantum ta  
ta est potestas filios dei fieri qui susci  
piunt christum: de hijs quoque solis in  
telligendum est quod dicitur Omnis  
qui natus est ex deo: vivit mundum  
Inde est quod hoc cum dixisset quis est  
qui vivit mundum nisi qui credit  
quia ihesus est filius dei: ut plani  
us faceret eam commendari fidem. per  
quam ut dictum est christus in cordi  
bus nostris habitat: addit continuo  
de adventu ipsius dicens. **H**ic  
est qui venit per aquam et sanguinem  
ihesus christus. Adhuc autem supereminē  
torem viam ostendens: spiritus san  
ctus inquit qui testificatur quoniam  
ihesus est filius dei. **D**ane quod  
interponit signanter repetens non  
in aqua solum. sed in aqua et sangui  
ne: ad differentiam moysi arbitror  
accipiendum. Moyses siquidem in  
aqua venit: a qua et nomen accepit  
ut moyses vocaretur. Recolat qui  
bus nota est hystoria veteris testa  
menti: quemadmodum in egipto cum

populi israelitici germinis necarent  
expositum in aquis moysen tulerit  
filia pharaonis. et vide si non ma  
nifeste christi et in hoc ipso videtur  
precessisse figura. Vinuli nempe cum  
pharaone etiam herodes suspicio  
laborans. ad eadem conversus est  
crudelitatis argumenta: sed eodem  
modo est et ipse delusus. Utrobique  
pro unius suspecta persona tuienda  
tur numerositas populorum: utro  
bique qui querebatur euadit. Et quo  
modo moysen filia pharaonis: ita  
quoque christum egiptus. que non  
im merito filia pharaonis intelli  
gitur. suscepit conservandum. Mani  
feste tamen plus quam moyses hic: ut  
pote quod venit non in aqua tantum sed in aqua et  
sanguine. Aquæ enim multe. populi  
multi sunt. Venit ergo in aqua tan  
tum: qui congregavit quidem popu  
lum sed populum non redemit.  
Nam et ipsa quoque de servitute e  
giptia liberatio. non moysi sed ag  
ni sanguine facta est: liberandos  
nos prefigurans a vana nostra con  
versatione huius seculi. sanguine  
agni immaculati ihesu christi. Hic  
est verus luaser noster. apud quem  
copiosa redemptio est. Mortuus  
est enim non tantum pro gente:  
sed ut filios dei qui dispersi erant  
congregaret in unum. Memento  
sane hunc esse iohannem qui vi  
dit et testimonium perhibuit. et sci  
mus quia verum est testimonium  
eius. exisse de latere domini dor  
mientis in cruce sanguinem simul  
et aquam. quo videlicet dormiente no  
vo de nova de latere suo profec

cedat simul et redimeretur ecclesia  
**V**ic ergo hodie ad nos quoque  
per aquam et sanguinem venit: ut  
sit aqua et sanguis testimonium adue-  
tus eius. fideique victorias. Non solum  
autem: sed testimonium eius est maius  
hujus quod prohibet spiritus veritatis. Hozz  
trium testimonium certum verumque est: et  
felicis animae quae meretur illud accipere  
// **T**res enim sunt qui testimonium  
dant in terra: spiritus aqua et sanguis.  
In aqua quidem baptismum intellige:  
in sanguine martirium: in spiritu carita-  
tem. Spiritus est qui vivificat: et fides  
vita dilectio. Denique si queris quid  
spiritui et caritati: respondeat apostolus  
quia caritas diffusa est in cordibus  
nostris per spiritum sanctum qui datus est  
nobis. Necessario quoque spiritus addi-  
tur aque et sanguini: cum eodem apos-  
tolo teste: sine caritate quicquid habe-  
as nihil prodest. **N**am vero quia bap-  
tismum aqua. martirium sanguine dix-  
imus designari: memeto et unum  
esse baptismum et martirium: simile  
et martirium. Est enim martirii genus  
et effusio quaedam sanguinis in coti-  
diana corporis afflictione: est et baptis-  
mus aliquis in compunctione cordis  
et lacrimarum assiduitate. **V**ic quip-  
pe pusillis et infirmis corde necesse  
est. ut quem semel pro christo ponere  
non sufficiunt: saltem minores quodam  
sed diuturno martirio sanguinem  
fundant. **V**ic et baptismi sacramen-  
tum. quoniam iterari non licet: hujus qui se-  
pius offendunt in multis. frequen-  
ti oportet ablutione suppleri. **V**nde  
et propheta Lauabo per singulas noc-  
tes lectum meum: lacrimis meis stru-

am meum rigabo // **V**is ergo nos  
se: quis est qui vincat mundum? **Q**ue in  
eo vincenda sunt diligentius intueri. **V**i-  
quidem et hoc ipsum beatus iohannes in-  
dicat dicens. Vni nolite diligere mun-  
dum: neque ea quae in mundo sunt. **O**mnis  
enim quod in mundo est. concupiscentia  
carnis est. et concupiscentia oculorum: et  
ambitio saeculi. **H**ec sunt tres turres.  
quas fecerunt caldei. **R**ed memini  
sanctum quoque iacob fecisse tres tur-  
mas: cum timeret a facie esau. redi-  
ens de mesopotamia. **E**t nobis  
ergo adversus triplicem genus temptationis.  
tripliciter opus est munimento:  
ut carnis quidem concupiscentia ipsius  
mortificatione vincat. quam si memi-  
nistis in sanguinis testimonio dixi-  
mus intelligenda: oculorum vero con-  
cupiscentiam superet studium compunctionis  
et assiduitas lacrimarum. **P**orro am-  
bitionis vanitatem: virtus carita-  
tis excludat: quae sola castificat ani-  
mum: sola purgat intentionem.  
**C**ertum quidem triumphati mun-  
di testimonium est: si corpus casti-  
ges. et subicias sensitui. ne perni-  
tiosa libertate seminat voluptati: si  
fletui prebeas oculos magis quam pe-  
tulanti et curiositati: si denique spiri-  
tuali dilectione flagrans. nulli ani-  
mum dedideris vanitati. **M**erito sa-  
ne unus est. qui in terra pariter et  
in caelo perhibet testimonium spiri-  
tus: quia siue corporis afflictio  
cessabit. siue lacrimarum fons ex-  
siccabitur: sed caritas nunquam exadit.  
**P**erlibatio quaedam est in presenti:  
consummatio et plenitudo manet  
in futuro. // **P**erumpcamen



unitatis cōseruatoz: aduersum te p  
pace et unitate zelatur. // **Q**uid  
mū fratres si timemus? ne forte  
pusillam hanc vineā domi depasci  
singularis ferus inapiat? Quātos  
etiam celestis vince palmites pma  
illa singularitas cōculcauit? **P**eda  
forte superbiam quidem in eo facile  
advertisis: nō autem singularita  
tem. **D**ica ergo **V**bi stabat vniuer  
sitas angeloz: nunquid singulari  
tatis caruit vicio: qui sedere velle p  
sumpsit? **A**n forte queritis? vñ mi  
chi nota sit hec statio angelozum?  
**D**uos tene ydoneos testes: quoz  
vterq; quod vidit hoc testatur. **V**i  
di dominū sedentem ait ysayas. **S**e  
raphin vero stabant. **E**t daniel. **M**i  
lia inquit milium ministrabant ei:  
et decies milia centena milia assiste  
bant ei. **A**n et terāum desiderat?  
vt in ore trium testū stet omne ver  
bum? **A**postolum profero qui vsq;  
ad terāum captus est celū: et rediens  
loquebatur. **N**ōne omnes āminis  
tratorij spiritus sunt? **D**ixime vbi  
stant omnes vniuersi ministrant?  
tu pacis inimice sedebis? **P**lane cō  
tristas spiritum: qui habitare facit  
vni9 moris in domo. **O**ffendis cari  
tatem: quia scindis unitatem: rum  
pis vniūū pacē. **M**erito proinde ā  
geloz qui suū nec ordinem nec da  
maliū reliquere caritati unitati et  
paci spiritus attestatur: a quo sane  
tua et inuidia et singularitas et in  
quietudo reprobat. **E**t hoc quide  
de eo testimoio quod datur in celis  
// **E**t est aliud qd in terra datur:  
ad discernendos vtiq; qui in ea ex

ules sunt ab indigenis: hoc est celi  
ciues a ciuib9 babilonis. **E**nī sū  
testimonio elēs suos deserat de9?  
**N**ue certe quenā esse poterit q solati  
o inter spem et metū: sollicitudine  
angia fluctuātib9? si nullum oīno e  
lectionis sue habere testimoniū me  
reteretur? **N**ouit dñs qui sunt ei9. **E**t  
sol9 ipse scit quos elegerit a pñcipio  
**Q**uis vero scit hoīm? si est dign9 a  
more an odio? **E**t si vt certū ē. cer  
titudō oīno nob negat: nūqd nō tā  
to delcā biliora erūt? si qua forte e  
lectionis hui9 signa possum9 iuenire?  
**Q**uā enī requie p hē spūs nost?  
dū pdestinatiois sue nullū adhuc  
testimoniū tenet? **F**idelis pñ sermo  
et oī acceptione dign9: quo salutis  
testimonia cōmēdāt. **H**oc sane **V**bo  
et elās cōsolatio mīstratur: et subera  
hitur reprobis excusatio. **C**ognit  
siquit signis vite: quisquis hec ne  
gligit: manifeste conuincitur iuanū  
accipe aiām suam: et p pro nichilo  
habere terrā desiderabilē cōprobat.  
// **T**res inquit sunt q testimoniū  
dant in terra: spūs aqua et sanguis  
**D**atis frēs qz in pmo homie pecca  
um9 oēs: in ipō etiā cēdim9 vniū  
si. **C**ēdim9 sane in carcerem: luta  
pariter et lapidibus plenum. **E**xin  
iacebam9 captiui. iniquitati/ cōquas  
sati: donec venit desideratus genti  
um qui nos redimeret. ablueret ad  
iuuaret. **H**ic est enim qui sanguinē  
proprium dedit in redemptionem:  
aquam simul pduxit de latere sua  
in ablutionem: emisit deīn de exel  
so spiritum suū qui adiunaret ifirmi  
tate nrām. // **V**is ergo nosse an

hec aliquid operentur in te. ne forte  
reus sis sanguinis dñi. quē euacuas  
quātū in te est. sed ⁊ aqua ipsa que  
mūcare debuerat. in sordibus pma  
nenti iudiciū dampnationis accumu  
let. ⁊ spirit⁹ quodq; cui resistis non libe  
ret maledictū a labijs suis. **C**auem  
dum enī ne sint hec tibi istruosiora.  
qz necessario esset pariter ⁊ dāpnosa.  
¶ Quis est autem qui testimoniū  
habet effusi non sine causa sangui  
nis xpi. nisi qui continet a pccis.  
¶ Verū enī peccati est qui peccatū fa  
cit. vt si deinceps continere potuerit  
et iugū abicere misere seruitutis. cer  
tissimū sic testimoniū redemptionis.  
quā opatur sine dubio sanguis cas  
ti. Verū non sufficit pccati cōtinen  
tia: si non assit eā penitētia. ¶ Ha  
bet ergo et ab aqua testimoniū. q  
laborat in gemitu suo. lauans pec  
singulas noctes lectū suū. ¶ Dicit enī  
sanguis ille redemit vt non regnet  
peccatū in nostro mortali corpore.  
sic aqua illa abluit ab hys peccat⁹  
que cōmisimus ante. ¶ Sed quid  
erit q; lōgo catenarū vsu ⁊ carceris  
habitatōe crudeli. cōfracti atq; col  
lisi. deficiā in via vite. ¶ Innocē⁹  
spiritū viuificatorē et adiutorē. cō  
fidentes qā dabit pater qui in celis  
est spiritū bonū potentibus se. ¶ Da  
ne nouū superuenisse spiritū. certis  
sime queratio noua testatur. ¶ Tā  
vt breuiter repetā. a sanguine et a  
qua et spiritū habere est testimoniū.  
si cōtines a peccatis. si dignos agis  
penitētie fruct⁹. si facis opa vite.  
¶ Verū in dieb⁹ rogationū de  
trib⁹ panib⁹ bti bernardi abbatis

**Q**uod restū habebit ami  
cū ⁊ ibit ad illū media  
nocte et dicet illi. Amice  
commoda michi tres pa  
nes. qm̄ amice⁹ me⁹ venit de via ad  
me. et non habeo quod ponā ante  
illū. et reliqua. Quid est q; amici  
vnū perhibet aduēisse. nec tamen  
contentus est habere panē vnū. ¶ Pu  
tasne tā voracē estimab⁹ amiciū. vt  
non possit sufficere panis vn⁹. ¶ Nā  
vni quidē tres apponere panes. in  
consequens omnino videtur. ¶ Puta  
ergo cū vxore et manapio hominē  
aduenisset. vt suū atq; panem appo  
nere velit amicis. ¶ Ego quidē ami  
cum venientē ad me non aliū intel  
ligo q; meipsū. ¶ Nemo quippe carior  
michi: nemo germanior est. Ad me  
ergo de via venit amicus. cū tran  
sitioria deserens ad cor redeo. sicut  
scriptū est. Redite pzeuicatorēz  
ad eoz. Deniq; tūc vere sibi quisq;  
amicus est cū de via redit. qm̄ qui  
diligit iniquitatē odit animā suā. ¶ A  
die itaq; conuersionis mee. de via  
ad me venit amicus. Venit de regi  
one longinqua. vbi pascere porcos  
⁊ ipsorū siliquas insatiabiliter esu  
tare solebat. venit fame laborans.  
consecus inedia. attenuatus ieiuni  
o. Venit necesse habens inuenire  
amicū. sed heu me paupere elegit  
hospite. et vacuū ingreditur habita  
culū. Quid faciā amico huic misera  
et miserabili. ¶ Oino enī non habeo  
quod ponā ante illū. ¶ Fateor amice⁹  
est. s; ego medic⁹. Quid venisti ad  
me amice in necessitate tāta. ¶ Non  
sū medic⁹. et nō est in domo mea